

ШАПКА
для
БУМАГ

62325

Budjankas apmetne

Ludzas raj. Zvirgzdenes pag.

**Apmetne uz DA no Šelupinku Gintas mājām
Ciblas novads Zvirgzdenes pag.
(Ludzas apr. Zvirgzdenes pag.)**

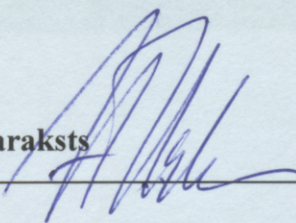
Piedaloties Baltu vienības dienas pasākumā Ķīšukalnā, braucot uz pilskalnu ievēroju, ka iepriekš atmatā atstātis zemes gabals uz DA no Šelupinku Gintas mājām ir "uzgriezts" (jauns zemes apstrādes veids, lai saņemtu Eiropas maksājumus) un ir iespēja daļēji redzēt zemes sastāvu. Pārstaigājot šo lauku starp Šelupinku Gintas mājām un kādas sen pamestas un sabrukušas Šelupinku sādžas mājas drupām konstatēju kultūrslāni un atradu vairākas keramikas lauskas un tuvāk nenosakāmu metāla priekšmetu. Jaunapzinātās apmetnes kultūrslānis saslēdzas ar ļoti plašo apmetni, kas sākas uz Z no Šelupinku Gintas mājām un tad turpinās gar Lielā Ludzas ezera līča krastu un tālāk izvēršas visā Budjankas pussalā. Jaunatklāto apmetnes daļu D pusē ierobežo zemums, aizaudzis kādreizējais ezera līcis, A pusē – zemnieku mājas akmens būves drupas. Arī vēl tālāk uz A no šīm drupām lauks gar ezermalu bija "uzgriezts", tomēr tur kultūrslāni vairs neredzēju.

Atrastās trauku lauskas un metāla priekšmetu nododu Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam.

Apmeklējuma datums 25.09.2015.

Sastādīja: © Juris Urtāns, 13.10.2015.

Paraksts

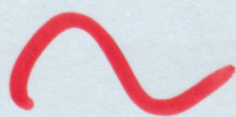

[Faint, mirrored text from the reverse side of the page, including the word 'Ammonium' and other illegible characters.]

Armetnes paplašinājums

Armetnes uzturēšanās robeža —
tagad ziudziņā

Apstiprinu:

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja direktors
A. Radiņš

2015. gada " " "

AKTS № 83

par priekšmetu pieņemšanu pagaidu glabāšanā

Rīgā, 2015. gada 26. oktobrī

Mēs, apakšā parakstījušies, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas departamenta vadītājs Jānis Ciglis

(amats, vārds, uzvārds)

un Juris Urtāns, Stoholmas iela 60-1, Rīga

(iestādes nosaukums, ieņemamais amats, vārds, uzvārds, adrese)

pamatojoties uz 2015. gada 26. oktobrī noslēgto Dāvinājuma līgumu Nr. 80/K sastādījām šo aktu 3 (trīs) eksemplāros par to, ka pirmais pieņēma, bet otrais nodeva pagaidu glabāšanā Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam šādus priekšmetus:

№	Priekšmeta nosaukums/autors, apraksts (norādot tajā skaitā priekšmeta materiālu un izmērus), datējums, vēsture	Skaitis	Uzskaites apzīmējums	Cena euro	Saglabāšanas pakāpe	Piezīmes
1.	Trauka lauska, māla, bezripas, gludā (?) sāna ar dibena fragmentu, izmēri – g – 46; pl – 31 mm, 1.g.t.	1			drūpoša	
	Lausku atradis Juris Urtāns apmetnē pie Andrupenes Zelta kalna 2015. gadā. (Rēzeknes apr. Andrupenes pag.)					
2.	Tīģeļa fragments, māla, sāns no cilindveida tīģeļa, izmēri – g – 41, pl – 29 mm, 1.-13. gs.	1			drūpošs	
3.	Trauku lauskas, māla, 18 gabalas, tais skaitā 6 agrās ripas, 12 bezripas, no tām 5 apmetās (sāni), 6 gludās (1 dibens, 5 sāni) 1 nenosakāma, izmēri – 52x61 – 14x16 mm, 1.-13. gs.	1			drūpošas	
	Senlietas atradis Juris Urtāns Zeļenpoles Karātavu kalna pilskalnā 2015. gadā. (Rēzeknes apr. Andrupenes pag.)					

4.	Trauku lauska, māla, 3 gabalas, bezripas, 1 gludā (sāns), 2 nenosakāmas, izmēri – 16x30 – 15x16 mm, 1.g.t.	1			drūpošas	
	Lauska atradis Juris Urtāns 2015. gada 29. septembrī apmetnē uz DA no Šelupinku Gintas mājām. (Ludzas apr. Zvirgzdenes pag.)					
5.	Trauka lauska, māla, bezripas, gludā (sāns), ar intensīvu sīku zvirgzdu piejaukumu, izmēri – 33x36 mm, 1.g.t.	1			stipri drūpoša	
	Lausku atradis Juris Urtāns 2015. gada 2. augustā Lielā Ludzas ezera beznosaukuma salā iepretim Budjankas pussalai. (Ludzas apr. Zvirgzdenes pag.)					
6.	Riņķītis, bronzas, no griezumā apaļas stieples, ar nedaudz noplacinātu vienu pusi, vaļējs, izmēri – 6,5 x 8 mm, 11.-13. gs.	1			patinējies	
	Senlietu atradis Juris Urtāns 2015. gada 13. augustā Matkules (Buses) pilskalnā. (Tukuma apr. Matkules pag.)					

Priekšmeta pieņemšanas mērķis krājuma papildināšana, priekšmeta īpašnieka nosacījumi (ja tādi ir) _____ un _____ ar _____ autortiesībām _____ saistītie _____ nosacījumi _____ nav _____

Pavisam pēc šī akta saņemti seši priekšmeti.

Paraksti:

Nodeva _____

Pieņēma _____

Dāvinājuma līgums Nr. 80/K

Rīgā

2015. gada 26. oktobrī

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, reģ. Nr. 90000076673, juridiskā adrese Lāčplēša iela 106/108, Rīgā, kas darbojas uz Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumu Nr.924 „Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nolikums” (turpmāk – Nolikums) pamata, tekstā turpmāk saukts MUZEJS, direktora vietnieces krājuma darbā Anitas Meinartes personā, kas darbojas uz pilnvaras pamata no vienas puses un Juris Urtāns, personas kods 151252-12755, adrese –Rīga, Stoholmas iela 60-1, turpmāk tekstā saukts DĀVINĀTĀJS, no otras puses (turpmāk abi kopā saukti PUSES) noslēdz šo līgumu par tālāk norādīto:

1. DĀVINĀTĀJS aiz devības bez atlīdzības MUZEJAM dāvina (6) sešus priekšmetus, turpmāk līguma tekstā saukts - Dāvinājuma priekšmets, atbilstoši PUŠU parakstītajam un MUZEJA sastādītajam Aktam par priekšmetu pieņemšanu pagaidu glabāšanā. Akts par priekšmetu pieņemšanu pagaidu glabāšanā ir pievienojams Līgumam un ir tā neatņemama sastāvdaļa.
2. MUZEJS 30 (trīsdesmit) dienu laikā pēc šī Līguma parakstīšanas sastāda Aktu par priekšmetu pieņemšanu īpašumā vai Aktu par priekšmetu izdošanu. Sastādītais akts ir pievienojams Līgumam un ir tā neatņemama sastāvdaļa.
3. Ja MUZEJS sastāda vienpusēju Aktu par priekšmetu pieņemšanu īpašumā, tad uzskatāms, ka MUZEJS no DĀVINĀTĀJA ar pateicību pieņem DĀVINĀTĀJAM piederošos priekšmetus, kas tiek uzskaitīti Aktā par priekšmetu pieņemšanu īpašumā. Aktu par priekšmetu pieņemšanu īpašumā MUZEJS nosūta pa pastu DĀVINĀTĀJAM. Akta nosūtīšanai ir informatīvs raksturs. Akta nenosūtīšana neierobežo īpašuma tiesību pāreju.
4. Ja MUZEJS sastāda vienpusēju Aktu par priekšmetu izdošanu, tad uzskatāms, ka MUZEJS atsakās pieņemt aktā norādītos priekšmetus un paziņo par to DĀVINĀTĀJAM, nosūtot pa pastu Aktu par priekšmetu izdošanu.
5. Līdz brīdim, kad MUZEJS ir sastādījis Aktu par priekšmetu pieņemšanu īpašumā, Dāvinājuma priekšmets atrodas MUZEJĀ pagaidu glabāšanā.
6. Ja MUZEJS sastāda Aktu par priekšmetu izdošanu, tad līdz Dāvinājuma priekšmeta atdošanai DĀVINĀTĀJAM, Dāvinājuma priekšmets turpina glabāties MUZEJĀ.
7. MUZEJS uzglabā Dāvinājuma priekšmetu atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”.
8. MUZEJAM pāriet īpašumtiesības uz Dāvinājuma priekšmetu ar brīdi, kad MUZEJA pārstāvis ir parakstījis vienpusēju Aktu par priekšmetu pieņemšanu īpašumā.
9. DĀVINĀTĀJS apliecina, ka ir Dāvinājuma priekšmeta vienīgais likumīgais īpašnieks, ka Dāvinājuma priekšmets nav atsavināts, ieķīlāts vai citādi apgrūtināts.

10. Ja DĀVINĀTĀJAM pieder autora mantiskās tiesības, tad MUZEJAM uz Dāvinājuma priekšmeta pāriet visas autora mantiskās tiesības, izņemot, ja Aktā par priekšmetu pieņemšanu īpašumā ir norādīts savādāk. Ja DĀVINĀTĀJS nav Dāvinājuma priekšmeta autortiesību subjekts, tad ar autortiesībām saistītos nosacījumus risina Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
11. PUSES ir atbrīvotas no šī Līguma saistību izpildes, ja šo saistību izpilde ir neiespējama nepārvaramas varas dēļ.
12. Līgums satur PUŠU pilnīgu vienošanos un PUSES ir iepazinušās ar Līguma saturu un piekrīt visiem šī Līguma punktiem, ko apliecina ar saviem parakstiem.
13. Visus strīdus un domstarpības, kas radušās no šī Līguma, PUSES risina savstarpēji vienojoties. Ja savstarpēja vienošanās netiek panākta, strīds ir izskatāms tiesā.
14. Visi šī Līguma grozījumi un papildinājumi ir spēkā tikai tad, ja tie ir noformēti rakstveidā un ir PUŠU parakstīti. Tie pievienojami Līgumam un kļūst par tā neatņemamu sastāvdaļu.
15. Izņēmums no Līguma 14.punkta ir Akts par priekšmetu izdošanu un/vai Akts par priekšmetu pieņemšanu īpašumā, kuru sastāda un vienpusēji paraksta MUZEJA pārstāvis.
16. Šī līguma 1.punkts, t.i., dāvinājums stājas spēkā un ir uzskatāms, ka MUZEJS ar pateicību pieņem savā īpašumā DĀVINĀTĀJA priekšmetu/-us, kad MUZEJS sastāda Aktu par priekšmetu pieņemšanu īpašumā šajā līgumā noteiktajā kārtībā. Akts par priekšmetu pieņemšanu īpašumā ir uzskatāms par MUZEJA gribas izteikumu pieņemt dāvinājumu.
17. Šī līguma 1.punkts, t.i., dāvinājums nestājas spēkā un ir uzskatāms, ka MUZEJS atsakās pieņemt savā īpašumā DĀVINĀTĀJA priekšmetu/-us, ja MUZEJS šajā līgumā noteiktajā kārtībā sastāda Aktu par priekšmetu izdošanu. Akts par priekšmetu izdošanu ir uzskatāms par MUZEJA gribas izteikumu nepieņemt dāvinājumu.
18. Līgums sastādīts un parakstīts uz 2 (divām) lapaspusēm divos eksemplāros; abiem eksemplāriem ir vienāds juridiskais spēks; katra PUSE saņem vienu Līguma eksemplāru.

19. PUŠU rekvizīti:

MUZEJS:

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs
Reģ.Nr.90000076673
Lāčplēša iela 106/108, Rīga, LV 1003
Valsts kase, kods TREL22
Konta Nr. LV25TREL2220549006000

Paraksts

vārds, uzvārds
Aneta Mānerte

DĀVINĀTĀJS

Juris Urtāns
151252-12755

Paraksts

Apstiprinu:

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja
direktors
A. Radīš

2015. gada " " " " " "

AKTS № 155

par priekšmetu pieņemšanu īpašumā – dāvinājumiem

Rīgā, 2015. gada 1. decembrī.

Es, apakšā parakstījies, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pārstāvis
Arheoloģijas departamenta vadītājs Jānis Ciglis

(amats, vārds, uzvārds)

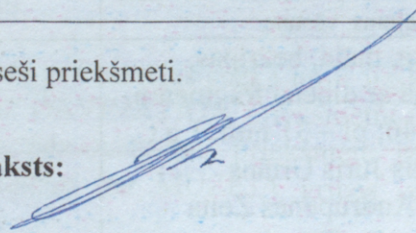
pamatojoties uz 2015. gada 26. oktobra Dāvinājuma līgumu Nr. 80/K sastādīju šo aktu 4 (četros) eksemplāros par to, ka Latvijas Nacionālais vēstures muzejs pieņem īpašumā no Jura Urtāna, Stoholmas iela 60-1, Rīga šādus priekšmetus

№	Priekšmeta nosaukums/autors, apraksts (norādot tajā skaitā priekšmeta materiālu un izmēru), datējums, vēsture	Skaitis	Uzskaites apzīmējums	Cena euro	Saglabāšanas pakāpe	Piezīmes
1.	Trauka lauska, māla, bezripas, gludā (?) sāna ar dibena fragmentu, izmēri – g – 46; pl – 31 mm, 1.g.t.	1	CVVM A	1	drūpoša	
	Lausku atradis Juris Urtāns apmetnē pie Andrupenes Zelta kalna 2015. gadā. (Rēzeknes apr. Andrupenes pag.)					
2.	Tīģeļa fragments, māla, sāns no cilindrveida tīģeļa, izmēri – g – 41, pl – 29 mm, 1.-13. gs.	1	CVVM A	:1 1	drūpošs	
3.	Trauku lauskas, māla, 18 gabalas, tais skaitā 6 agrās ripas, 12 bezripas, no tām 5 apmetās (sāni), 6 gludās (1 dibens, 5 sāni) 1 nenosakāma, izmēri – 52x61 – 14x16 mm, 1.-13. gs.	1	A	:2 1	drūpošas	
	Senlietas atradis Juris Urtāns Zeļenpoles Karātavu kalna pilskalnā 2015. gadā. (Rēzeknes apr. Andrupenes pag.)					
4.	Trauku lauskas, māla, 3 gabalas, bezripas, 1 gludā (sāns), 2 nenosakāmas, izmēri – 16x30 –	1	CVVM A	1	drūpošas	

	15x16 mm, 1.g.t.				
	Lauskas atradis Juris Urtāns 2015. gada 29. septembrī apmetnē uz DA no Šelupinku Gintas mājām. (Ludzas apr. Zvirgzdenes pag.)				
5.	Trauka lauska, māla, bezripas, gludā (sāns), ar intensīvu sīku zvirgzdu piejaukumu, izmēri – 33x36 mm, 1.g.t.	1	CVVM A	1	stipri drūpoša
	Lausku atradis Juris Urtāns 2015. gada 2. augustā Lielā Ludzas ezera bez nosaukuma salā iepretim Budjankas pussalai. (Ludzas apr. Zvirgzdenes pag.)				
6.	Riņķītis, bronzas, no griezumā apaļas stieples, ar nedaudz noplacinātu vienu pusi, vaļējs, izmēri – 6,5 x 8 mm, 11.-13. gs.	1	CVVM A	1	patinējies
	Senlietu atradis Juris Urtāns 2015. gada 13. augustā Matkules (Buses) pilskalnā. (Tukuma apr. Matkules pag.)				

Priekšmeta pieņemšanas mērķis krājuma papildināšana, priekšmeta īpašnieka nosacījumi (ja tādi ir) un ar autortiesībām saistītie nosacījumi _____ nav _____

Pavisam pēc šī akta saņemti (6) seši priekšmeti.

Paraksts:

VKPAI Pieminekļu dokumentācijas centrs
 Dokumentu fonds
 Inv. Nr. 121814-5 I

Arheoloģijas pieminekļa apraksts

Nosaukums (literārais) Budjankas apmetne

(vietējais)

Atrašanās vieta Cīblas novads Zvirgzdenes pagasts

Šelupinkos, Lielā Ludzas ezera Z krastā, Budjankas pussalā, pie Šelupinku Gintu mājām

Aizsardzība Valsts nozīme, Nr.1607

Apraksts

Budjankas pussala atrodas Lielā Ludzas ezera Z krastā iepretim Ķīšukalnam, otrpus izteiktam ezera līcim, taisnā līnijā pāri pār ezera līci ap 400 m no pilskalna. Budjankas pussalas virs ezera līmeņa izceļas par līdz 6 m, pussalas lielāko daļu klāj apmetnes kultūrslānis, bet pussalas augstākajā DR malā ir konstatēta un arheoloģiski pētīta neolīta apmetne. Pussalu ar krastu savieno šaurums jeb „kakliņš”, kas ir ap 150 m plats. Pussalas D un DA krasta josla ir zema un purvainā; pussalu tās ZR daļā pārdala cits zemums, caur kuru jau senākos laikos ir izrakts ūdens novadīšanas grāvis. Augstāka un reljefā izteiktāka ir pussalas DA daļa; augstākajā vietā ir kādas būves betonētu akmeņu pamati (kādreizējās fermas pamati?).

Apmetnes kultūrslānis konstatējams visā pussalā izņemot pussalas zemo D un DA daļu kā arī, iespējams, pussalas centrālo daļu, kur ir izteikts zemums. Kultūrslāņa raksturs pussalā ir atšķirīgs. Akmens laikmeta apmetnes daļā respektīvi pussalas augstākajā daļā un uz ZR, Z un vairāk ZA no tās kultūrslānis ir mazāk izteikts, brūnganāks, iespējams, tas ir saistīts ar akmens laikmeta kultūrslāņa veidošanās apstākļiem. Šī izcēluma ZZR nogāzē ir liels, ap pusotru metru augsts pelēcīgs akmens; pie tā pietumti vēl citi palieli akmeņi. Akmens malā ir iekalta rievā, domājams, nenotikušai akmens sašķelšanai; citu mākslīgi veidotu iedobumu akmeņi nav. Vietējie novadpētnieki izteikuši domu, ka akmens varētu būt svēt- vai kultakmens. Tas pagaidām nav pierādāms, tomēr noteikti atzīmējams, ka akmens ir vizuāli savdabīgs ar zīmīgu novietojumu reljefā un no tā labi saskatāms Ķīšukalns. Mazāk izteikts kultūrslānis, tomēr tumšāks nekā pussalas augstākajā daļā, ir pussalas ZR galā, kuru norobežo reljefa pāržmauga dienvidos un slapjais zemums austrumos un dienvidaustrumos. Izteikti melns un intensīvs kultūrslānis ir Budjankas pussalas centrālajā daļā, pieslēdzoties slapjajai ielejīgai pussalas vidusdaļā un ezera līča krastam ziemeļos, un pussalu norobežojošajā pāržmaugā jeb „kakliņā”. Te ir pāris akmeņu kaudzes – kādreiz no tūruma novāktie akmeņi, starp kuriem liela daļa ir ugunī degušie un šķeltie akmeņi. Intensīvā kultūrslāņa teritorijā kurmju rakumos tika atrastas vairākas bezripas un ripas keramikas lauskas, kuras šajā pat dienā tika nodotas Ludzas novadpētniecības muzejā. Apmetnes kultūrslāņa robeža netika noteikta virzienā uz ZA no „kakliņa”.

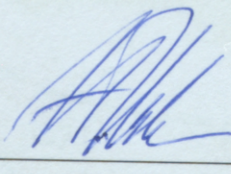
Jau iepriekš 2014.gada pavasarī gaisa izlūkošanā bija ievērots, ka apmetnes kultūrslānis varētu būt arī Šelupinku Gintu māju vietā. Tagadējā apsekošanā tas noteikti apstiprinājās. Kultūrslānis ar ripas un bezripas keramikas lauskām tika ievērots māju sakņu dārzā ap 100 m uz Z no Šelupinku Gintu mājām, kultūrslānis ir zem pašām mājām un to ābeļdarza, tālāk virzienā uz D kultūrslānis saslēdzas ar Budjankas pussalas apmetnes kultūrslāni, kas nozīmē, ka te ap Lielā Ludzas ezera līča galu ir bijusi plaša apmetne. No A puses apmetnes Z daļu norobežo augsts kalns ar stāvu nogāzi. Apmetnes teritorijas robeža virzienā uz A no Šelupinku Gintu mājām netika noskaidrota; te ap 100 m attālumā ir kādas citas Šelupinku sādžas mājas ar mūriem paliekas. Gintu mājās, kas izmantotas kā brīvdienu mājas, ir vairāki

mākslinieciski veidoti akmeņu krāvumi, kuros likti kultūrslānim raksturīgie šķeltie un degušie akmeņi; domājams, ka akmeņi ir vākti turpat māju teritorijā. Vienā no šiem krāvumiem tika ieraudzīts beržamakmens, kas tika nodots Ludzas novadpētniecības muzejam.

Budjankas dzelzs laikmeta apmetne ir datējama apmēram ar to pašu laiku kā Ķīšukalna un tā apmetnes apdzīvotība, kas nozīmē, ka te ir bijis plašs un ievērojams sava laika centrs.

Apmeklējuma datums 17.04.2015.

Sastādīja: © Juris Urtāns, 22.04.2015.

Paraksts

Apmētales robežs
Apmētales robežs, apstiprināts

Ирселитс, Илк(?)

— Арметнес ровца

- - - Арметнес ровца, циројаме

apmetne un Budjankas

Ina D apmetne un ezera līcis

Ina D apmetne un ezera līcis

Budjankas apmetne un pilsk

Budjankas apmetne un pilsk

slānis Šelupinku Gintu

es kultūrslānis pie Šelupinku C

ie un degušie akmeņi Šelupinl

ie un degušie akmeņi Šelupinl

nis pie iebraucamā ceļa Budj

s Budjankas pussalas

18.Budjankas pussalas apmetr

19.Budjankas pussalas apmetr

akmens Budjankas pussalā

akmens Budjankas pussalā

akmens Budjankas pus

023.Rieva akmeņī

24.Budjankas pussalas apmetr

udzas ezerā uz D no Budjank

udjankas pussalā skatā no T

s pussala skatā no Tā

udjankas pussalā skatā no prie

udjankas pussala skatā no prie

ums,D apmetne un apmetne l

pils plakums mala un Budjan

VKPAI 2015.gada disks CD-1361:011:001-025.
17.04.2015. Foto: Juris Urtāns.

DĀVINĀJUMA LĪGUMS

(AR UZLIKUMU)

Ludzā, 20.15.gada "17." aprīlī

Nr

Ludzas muzejs, turpmāk saukts Apdāvinātais, tā direktores Milānas Bules personā, kas darbojas saskaņā ar Nolikumu, no vienas puses, un

Juris Milāns
dzimis(usi) 15.12.52. c. Icaudona
personas kods 151252-12755 pase LV Nr 9097805
izdots 11.10.2012 PMLP Rīga, 1. nodzīve, dzīvojošs(a):
Ludzas iela 24, Rīga, LV-1003

turpmāk saukts(a) Dāvinātājs, no otras puses, turpmāk kopā saukti Puses, slēdz dāvinājuma līgumu bezatlīdzības nozīmē, turpmāk tekstā Līgums, par sekojošo:

1. Līguma priekšmets

1.1. Dāvinātājs aiz devības bez atlīdzības Apdāvinātājam dāvina un Apdāvinātājs no Dāvinātāja ar pateicību pieņem Dāvinātājam piederošo(os) 11 priekšmetu(us), kas (kuri) tiek uzskaitīts(i) 20.15.gada "17." aprīlī Aktā par pieņemšanu ar Nr 5 (turpmāk tekstā Dāvinājums).

1.2. Dāvinājuma kopējā vērtība naudas izteiksmē ir EUR 15.00 (piecpadsmit euro 00 centi).

2. Uzlikums

2.1. Apdāvinātais Dāvinājumu pieņem savā īpašumā ar mērķi to glabāt, eksponēt, publicēt.
2.2. Dāvinātājs var izvirzīt Apdāvinātājam glabāšanas, eksponēšanas, publicēšanas nosacījumus, kā arī ar autortiesībām saistītus nosacījumus šādiem priekšmetiem:

2.3. Dāvinājums ar Līguma parakstīšanas brīdi kļūst par Apdāvinātā īpašumu, un Dāvinājumu Apdāvinātais iekļauj muzeja krājumā.

3. Pušu tiesības un pienākumi

3.1. Dāvinātājs apliecina, ka ir vienīgais likumīgais Dāvinājuma īpašnieks, ka Dāvinājums nav nevienai trešajai personai atsavināts vai apsolīts, nav ieķīlāts, nav apgrūtināts ar parādiem un saistībām, par to nav strīda un tam nav uzlikts atsavināšanas aizliegums.
3.2. Apdāvinātais veic Dāvinājuma novērtēšanu pirms Līguma parakstīšanas.
3.3. Ar Līguma parakstīšanas brīdi Dāvinājumu Apdāvinātais iekļauj muzeja pamatkrājuma vai palīgkrājuma inventāra grāmatā ar šifru "LdNM" un inventāra numuru.
3.4. Apdāvinātais uzņemas saglabāt īpašumā pieņemto Dāvinājumu atbilstoši Ministru kabineta "Noteikumiem par Nacionālo muzeja krājumu" un Aktā par pieņemšanu minētajiem priekšmeta glabāšanas, eksponēšanas, publicēšanas nosacījumiem, kā arī ar autortiesībām saistītos nosacījumus.
3.5. Ar Līguma parakstīšanu Dāvinātājs nodod Apdāvinātājam Autortiesību likuma 15. panta noteiktās autora mantiskās tiesības. Dāvinājuma autors var izvirzīt nosacījumus, kuri saistīti ar Dāvinājumu un kuri pievienojami Līguma pielikumā.

4. Strīdu atrisināšana

4.1. Visus strīdus un nesaskaņas, kas rodas Pusēm no Līguma vai tā sakarā, Puses risina pārrunu ceļā.

4.2. Ja vienošanās nav iespējama starp Pusēm strīda gadījumā, tad strīds tiek risināts Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

5. Noslēguma noteikumi

- 5.1. Līgums stājas spēkā no tā parakstīšanas brīža.
- 5.2. Līguma pielikumā pievienots 20.15.gada "17." aprīļa Akts par pieņemšanu ar Nr.5
- 5.3. Visi Līguma grozījumi un papildinājumi stājas spēkā tikai pēc to noformēšanas rakstiski, Pusēm abpusēji vienojoties.
- 5.4. Puses apliecina, ka saprot Līguma saturu un nozīmi, ka tās atzīst Līgumu par pareizu un tas atbilst Pušu gribai. Puses Līgumu slēdz bez viltus un spaidiem vienam pret otru.
- 5.5. Līgums sastādīts divos eksemplāros pa vienam Dāvinātājam un Apdāvinātajam.

6. Pušu rekvizīti

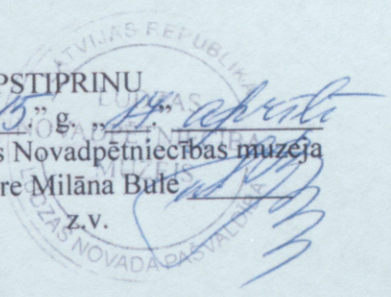
Apdāvinātais

Ludzas Novadpētniecības muzejs
Reģ. Nr. 90000021745
Ludza, Kuļņeva iela 2
Direktore Milāna Bule

Dāvinātājs

Juris Matēns
P. N. 151252-127.55
Ludza, Oka 24, Rēģa, LV-1003

APSTIPRINU
2015. g. 17. aprīlī
Ludzas Novadpētniecības muzeja
direktore Milāna Bufe
z.v.

AKTS Nr. 5
par priekšmetu pieņemšanu

2015. g. „17.” aprīlī

Mēs, apakšā parakstījušies, Ludzas Novadpētniecības muzeja
kārtotājs Andrijs Čerņevs un priekšmeta
īpašnieks Jūlijs Miķelis, Rīga, Ludze, ēka 24,
vārds, uzvārds, adrese, telefons

sastādījām šo aktu par to, ka pirmais pieņēma un otrais nodeva Ludzas Novadpētniecības muzejam par īpašumu vai izvērtēšanai krājuma komisijai (vajadzīgo pasvītrot) sekojošus priekšmetus ar muzejisku nozīmi:

Nr. p.k.	Priekšmeta nosaukums	Skaits	Cena	Uzskaites apzīmējums	Saglabāšanās pakāpe	Piezīmes
1.	Keramikas fragmenti, atrasti Budjanovas apmetnes pussalā	4	4.00	pg 4683	Atdumšana	
2.	Keramikas fragmenti, atrasti Ģēdriņģu apmetnē 17.04.2015.	6	6.00	pg 4684	Atdumšana	
3.	Grantsberze, atrasta pie Budjanovas apmetnes mūra daļā 17.04.2015.	1	5.00	pg 4685	Atdumšana	

Krājuma komisijas lēmums:	Ieņemt muzeja paltā krājuma	
Īpašnieka paraksts par priekšmeta saņemšanu atpakaļ:	_____	_____
	(datums)	(paraksts)

Pavisam pēc šī akta saņemti viņpadsmit (11) priekšmeti

Nodeva _____ Pieņēma Arnis

Krājuma komisijas 2015.g. „21.” aprīlī _____ sēdes protokols Nr. 6

Priekšmeti pieņemti atbildīgā glabāšanā 2015.g. „17.” aprīlī

Muzeja galvenā krājuma glabātāja: Mallew
(paraksts)

Apstiprināts
ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības
inspekcijas vadītāja
rīkojumu
Nr. 16. 1998. gada 17. augustā

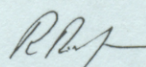

Pieminekļa teritorija

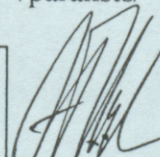
Pieminekļa nosaukums:	Budjankas apmetne
Valsts aizsardzības Nr.	1607
Nozīme	Valsts nozīmes
Pieminekļa atrašanās vieta:	Ludzas raj. Zvirgzdenes pag., Šelupinkos, Lielā Ludzas ezera Z krastā, Budjankas pussalā

Teritorijas robežas apraksts:	<p>A-B robeža vilkta no Lielā Ludzas ezera krasta pa Šelupinku māju ceļu līdz augstienes pakājei</p> <p>B-C robeža vilkta no augstienes pakājes pa pļavu līdz Lielā Ludzas ezera krastam</p> <p>C-D robeža vilkta gar Budjankas pussalas krastu</p>
-------------------------------	--

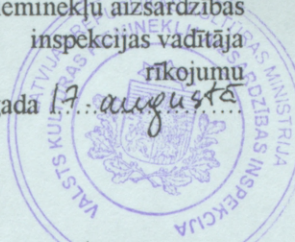
Pieminekļa teritoriju dabā noteica	arheologs R.Ritums	16.08.1997.
------------------------------------	------------------------------	-------------

/paraksts/

Pārbaudīja	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Arheoloģijas centra vadītājs Dr. J.Urtāns	29.04.1998.
------------	---	-------------

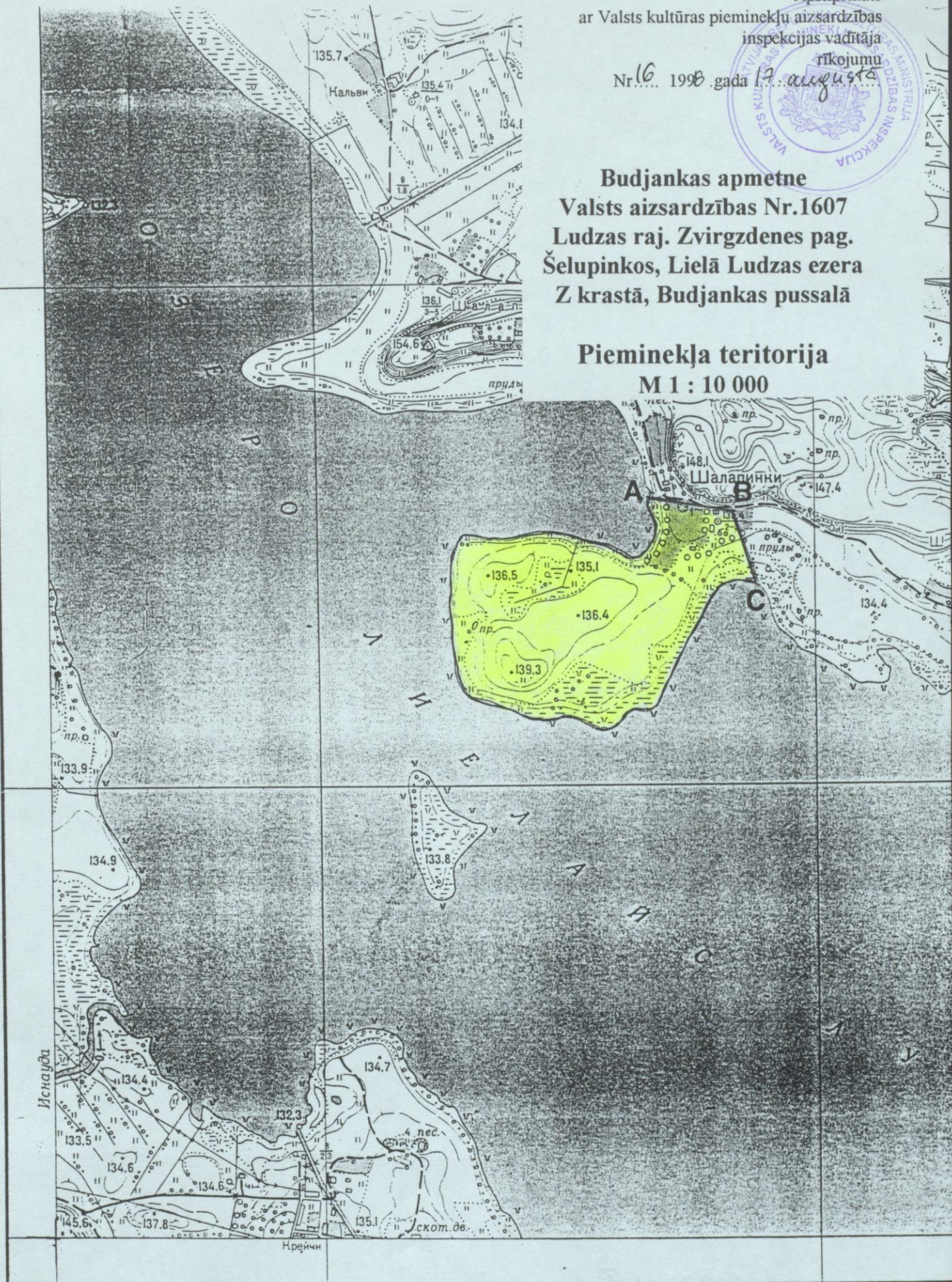

/paraksts/

Apstiprināts
ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības
inspekcijas vadītāja
rīkojumu
Nr. 16 1998. gada 17. augusta

Budjankas apmetne
Valsts aizsardzības Nr.1607
Ludzas raj. Zvirgzdenes pag.
Šelupinkos, Lielā Ludzas ezera
Z krastā, Budjankas pussalā

Pieminekļa teritorija
M 1 : 10 000

Главное управление геодезии и картографии
при Совете Министров СССР

метров 200 160 120 80 40 0

Arheoloģijas pieminekļa apraksts

Nosaukums (literārais) Budjankas apmetne
(vietējais) _____
Atrašanās vieta Ludzas rajons Zvirgzdenes pagasts
Šelupinkos, Lielā Ludzas ezera Z krastā, Budjankas pussalā mājas
Bij. apriņķis un pagasts _____
Īpašnieks izmantotājs _____
Aizsardzības sistēma Valsts noz., aizsardz.Nr.1607
Apraksts

Dažādu laiku kultūras slānis konstatēts gan pašā Budjankas pussalā, gan arī šaurumā, kas savieno pussalu ar ezera krastu. Tāpēc valsts aizsardzībā būtu jāņem visa pussalas un šauruma teritorija līdz to pauguru pakājei, kas atrodas pretī šaurumam.

Apmeklējuma reizē kultūrslānis konstatēts pussalas ZA daļā, kartupeļu laukā. Zeme te tumši pelēka, daudz degušu akmeņu. Apmetnes pazīmes vērojamas visā uzartajā teritorijā, kas ap 100 (A-R virz) x 50m liela.

Tālāk uz R ap 100x200m liels kviešu un kartupeļu lauks, kurā zeme - mālaina smilts. Kultūrslānis te necīgs. Ap 100m platajā joslā no apstrādātā lauka līdz pussalas Z krastam plešas zālājs. Arī pussalas D,DA daļā ir pļavas, ganības, bet kurmju rakumos vietām redzams tumšs kultūrslānis.

Pussalas D daļā netālu no krasta zālē iesaģuši betonēti ēkas pamati (4x6m, A-R virzienā).

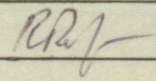
Visa pussalas teritorija pārsvarā klaja, pārskatāma. Nelieli koku puduri vietām krastmalā, šaurumā uz krastu, kā arī zemajā un mitrajā pussalas ZR daļā, no kurienes sākas tagad aizaudzis novadgrāvis un turpinās līdz Z krastam.

Citi postījumi, izņemot uzartās vietas, senvietā nav konstatēti.

Apmeklējuma datums 16.08.1997.

Ziņu sniedzējs, dzimšanas datums, dzīves vieta _____

Sastādīja: R. Ritums

Paraksts

1997 g. «8.» septembrī

Главное управление геодезии и картографии
 при Совете Министров СССР

метров 200 160 120 80 40 0

4

Ludzas raj.

Budjankas apmetņu komplekss

Zviergzdenes pag.

Neg. Nr. 106521

No ZZR

Foto: A.Tora

16.08.1997

ARHEOLOĢISKA PIEMINEKĻA VAI PRIEKŠMETA APRĀKSTS

1. Nosaukums (literārais) Apmetņu komplekss
(vietējais) _____

2. Atrašanās vieta Ludzas rajons Zvirgzdenes ciema padome
Šalupinku ciems, Budjankas pussala mājas
bijušais pag. sts Idz Zvirgzdenes

3. Lietotājs vai īpašnieks p.s. "Ludza"

4. Vecums _____

5. Izmēri _____ materiāls _____

6. Aizsardzības sistēma IKPS.751. 941.

7. **Apraksts** Budjankas apmetne un rags ar pārējo ezera krastu sasīti-
ts ar pašauru pārzmaugu. Dažādu laikmetu kultūrslānis konstatēts
gan pašā Budjankas pussalā, gan arī pussalas "kakliņā" un Šalupin-
ku ciemā. Tagad pussala tiek izmantota kā ganība, to norobežo dze-
londrāšu žogi. Ganībās kultūrslānis nav vērojams, izteikti melna
zeme vērojama kurnju rakumos pie pussalas "kakliņa". Kādreiz uz
raga bijušas mājas, tagad te tikai drupas. Republikas nozīmes
pieminekļu sarakstā iekļauta tikai neolīta apmetne, bet vajadzētu
aizsargāt visu Budjankas pussalas apmetņu kompleksu. Pagaidām
aizsardzības stāvoklis teicams.

Vietu apmeklēju 19.07.79.

8. Ziņu sniedzējs _____

9. Dzimšanas gads _____

10. Dzīves vieta _____

II. Nodarbošanās un izglītība _____

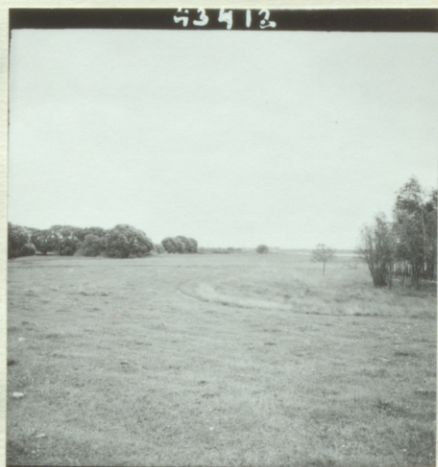
MKPZPP Arheolog.nod.vad.J.Urtāns

Sastādīja: *[Handwritten Signature]*

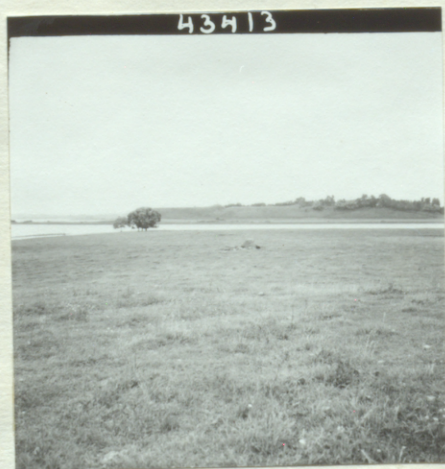
Apmetņu komplekss Šalupinku ciemā
Ludzas raj. Zvirgzdenes c.p.

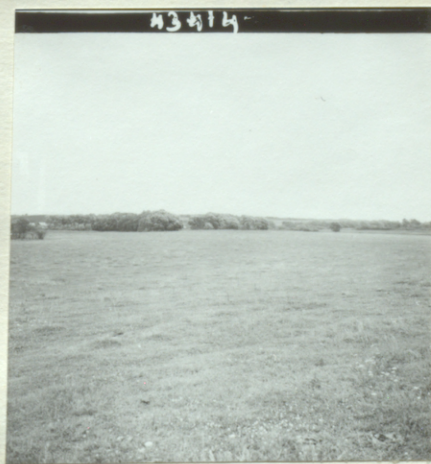
43411.No Z

43412. No R

43413. No D

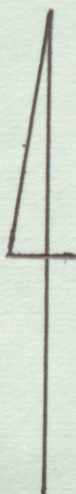

43414. No DR

42641.-42642. No ZR panorāma

19.07.79.
Foto:J.Urtāns

- 1. Apmetņu komplekss Šalupinku mēimā Budjankas p-s
- 2. Šalupinku pilskalns un apmetne Šalupinku ciemā

M 1:10000

kas pussalas apmetne pussl

002.Tas pat.

djankas pussalas kakliņš un a

04.Budjankas pussalas apmetr

Budjankas apmetne skatā no

006.Tas pat

007.Tas pat

008.Tas pat

009.Tas pat

Budjankas apmetne
Ciblas nov. Pūrgzdenes pag.

VKPAI 2015.g. diska CD-1361:037:001-
009.

Fot: Māris Mētāns

02.-04.08.2015.

002
Passa-
can
gals
an
ann-
leik-
meta
apmeh,
hulbin-
stoin

005.-
Baid-
jauka,
pustale
vakti
no G.
vudja
epka

VKPAI Pieminekļu dokumentācijas centrs
Dokumentu fonds
Inv. Nr. 86553 I

052. VKPAI disks CD-0352

Šalupinku pussala – akmens laikmeta apmetne L. Ludzas ezerā

Zvirgzdenē

Ludzas raj. Zvirgzdenes pag.

Foto: © Juris Urtāns

09.10.2008.

PIEMINEKĻU
DOKUMENTĀCIJAS CENTRS
Inv. Nr.p. 21135 I

Skats uz Budjankas apmetni Ludzas raj. Zvirgzdenes pag. Šelupinkos, Lielā Ludzas ezera Z krastā, Budjankas pussalā	27.04.2003.	Neg.Nr. 180065.	Foto: J. Urtāns
--	-------------	--------------------	-----------------

Ludzas raj.
Zvirgzdenes c.p.

Šelupinku pussalas apmetne

MKP 700 arhivs

Inv. №

h 2007

48162. No Z

05.05.86.

Foto: J.Siatkovskis

RAKSTI

MKPZPP arhīvs

Inv.Nr.p 4863-I

Rauls Šnore

**BUDJANKAS UN JURIZDIKAS
APMETNES**

LIELĀ LUDZAS EZERA PIEKRASTĒ*

Pazīstamais arheologs un numismāts Rauls Šnore (19.03.1901.—24.02.1962.) ir dzimis Rīgā un guvis izglītību Latvijas Universitātē, 1920.—1922. gadā studējot arhitektūru, 1922.—1932. gadā — vēsturi. Savu specialitāti viņš apguva profesora Franča Baloža vadībā.

No 1928. līdz 1935. gadam Rauls Šnore ir vadījis dzelzs laikmeta pieminekļu arheoloģiskos izrakumus. Tie ir Sabiles Krievu kapi un Kapiņu Kristapēni, Makašēnu Salenieki un Obermaņi, Viļakas Cērava, Mālpils Idiņi, Īles Gailiši, Doles Kļauģu kalns u.c.

30. gadu sākumā R. Šnore savas zināšanas papildināja Stokholmas Baltijas institūtā, Londonā, Kembridžā, Oksfordā un Berlīnē, bet 30. gadu beigās — vēlreiz Berlīnē un Hamburgā.

Laikā no 1930. līdz 1932. gadam R. Šnore ir LU Filoloģijas un filozofijas fakultātes subasistents un Valsts vēsturiskā muzeja arhivāra palīgs, 1932. gadā — preparatora palīgs, 1935. gadā — preparators, 1934.—1935. gadā — Pieminekļu valdes vecākais inspektors, 1935.—1936. gadā — Rīgas pilsētas monētu krātuves pārzinis, no 1936. gada — Rīgas pilsētas vēsturiskā muzeja direktors. Vācu okupācijas laikā, pateicoties arheologa Valda Ģintera ieteikumam, Rauls Šnore strādā par atbildīgu darbinieku Cēsu vēstures muzejā.

No 1946. gada 3. janvāra līdz 1955. gada 25. janvārim R. Šnore atrodas izsūtījumā Mordovijas APSR (Poļmā).

Pēc atgriešanās Rīgā R. Šnore savus pēdējos dzīves gadus pavadīja intensīvā darbā, pievēršamies akmens laikmeta pieminekļu apzināšanai un pētniecībai Lielā Ludzas ezera piekrastē, kā arī sagatavodams «Latvijas saimniecības vēstures» 1. daļas, kas aptver laikposmu no 8. g.t. pr. Kristus līdz Kristus dzimšanai, manuskriptu, kura 3. un 4. nodaļa glabājas Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas Reto rokrakstu nodaļā (R. Šnore, 80. fonds, inv. nr. RK 2089).

Latvijas vēstures institūta Arheoloģijas nodaļas fondos glabājas R. Šnores izrakumu materiāli, kā arī pārskati par pārbaudes izrakumiem Lielā Ludzas ezera piekrastes apmetnēs (VI:782). Ar šo rakstu uzsākam Raula Šnores pēdējo dzīves gadu darbu publikāciju sēriju, kas būs veltīta Lielā Ludzas ezera apdzīvotībai mezolitā un neolitā (vidējā un vēlajā akmens laikmetā), kā arī akmens laikmeta apdzīvotāju saimniecības pētniecības dažādiem aspektiem Latvijas teritorijā.

Ilze Loze

LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTA ŽURNĀLS

IZNĀK ČETRAS REIZES GADĀ
KOPŠ 1991. GADA DECEMBRA

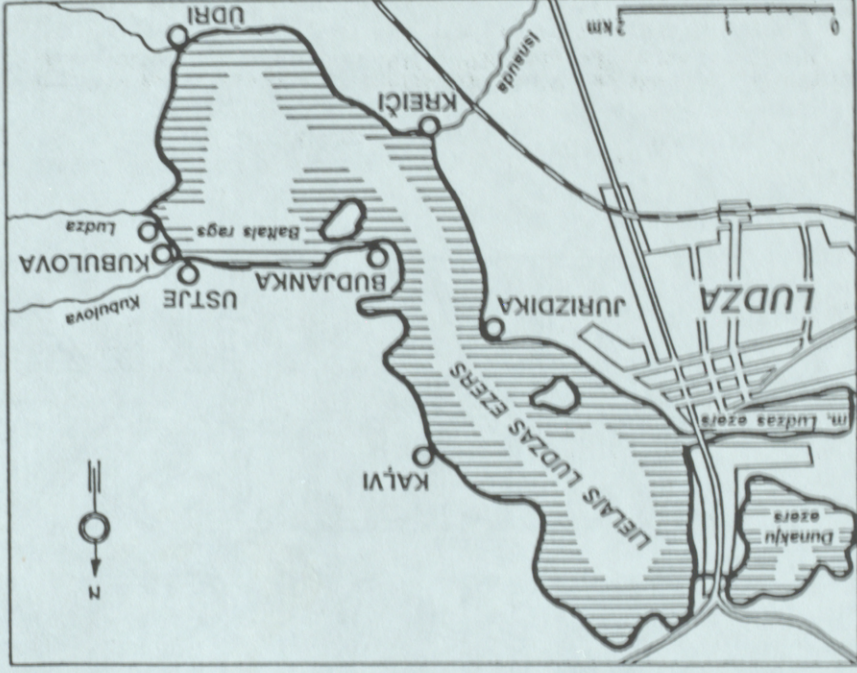
Rīga «Latvijas vēstures institūta apgāds»

1995

3(16)

*Rakstu publicēšanai sagatavojušas E. Šnore un I. Loze.

Lielā Ludzas ezera piekraste arheoloģiski tika apzināta 50. gados, kad šī raksta autors alkāja vairākas akmeņlaikmetam piederošas apmetnes (Kaļvi, Ustje, Kubulova, Baltais rags, Ūdri u.c.). Sakarā ar apkārtnējo plāvu nosusināšanu, pazeminot ezera līmeni, noskaidrojās, ka no ūdens atbrīvota piekrastes josla bijusi apdzīvota vidējā neolīta (1. att.).

1. att. Lielā Ludzas ezera karte ar neolīta apmetņu vietām

1956. un 1959. gada paraleļi LPSR ZA Vestures institūta līdz strādnieces Elvīras Snores vadītajiem arheoloģiskajiem izrakumiem Kūšakalna (Šelupīnku) pilskalnā nelīdza grupa arheologa Raula Snores vadībā precizēja šo neolīta apmetņu vietu atrašanos un noskaidroja to raksturu.

Divās no jaunatklātajām apmetnēm Budjanckas pussalā Lielā Ludzas ezera austrumu piekrastē un Jurizdikas apmetnē ezera rietumu piekrastē tika veikti arheoloģiskie izrakumi.

APMETŅU TOPOGRĀFIJA, STRATIGRĀFIJA UN PĒTNIECĪBAS GAITA

Budjanckas apmetne izvietota 550 x 600 m lielās pussalas dienvidrietumu daļā. Šī pussala sīepjas ziemeļaustrumu — dienvidrietumu virzienā, senajiem apmetnes apdzīvotajiem abās pusēs izveidojot

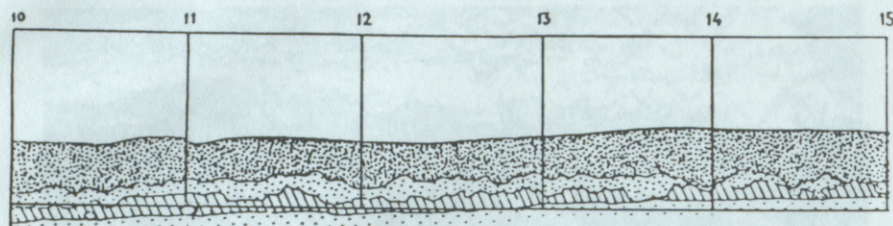
labi noderīgus un črti izmantojamus līdus. Pussala pacelās virs tagadējā ūdens līmeņa par 8—9 metriem. Apmetnes ierīcība, pēc iepriekšējiem aprēķiniem, ir bijusi 15 000—20 000 m² liela (2. att.).

2. att. Budjanckas apmetnes topogrāfiskais plāns: 1 — neolīta apmetne ar izrakumu laukumu, 2 — dzelzs laikmeta apmetne ar bezrīpas keramikku, 3 — dzelzs laikmeta apmetne ar rīpas keramikku

Lai noskaidrotu jaunatklātas neolīta apmetnes raksturu, tika noņemti izdarti nelīdus pārbaudes izrakumus. 1956. gada laikā no 19. augusta līdz 14. septembrim izpētīja 100 m² lielu laukumu A, bet 1959. gada laikā no 28. jūlija līdz 31. augustam — 50 m² lielu laukumu B, kas cieši pieslēdzas laukumam A. Kā to parādīja abu gadu izrakumi, pētāmā laukuma rietumu galam raksturīgs spēcīgāks mītnes slānis, bet austrumgalā — laukumā B — jau parādījās apmetnes periferijas pazīmes — vājāks mītnes slānis un retiāki atradumi.

Izrakumi veikti pa kvadrātiem un kārtām: 1. kārtā bija noņemta kārtā 45—70 cm dziļi. Kopumā tumsais mītnes slānis apmetnē nepārsniedza 45 cm un tikai atsevišķās vietās iesniedzās dziļāk.

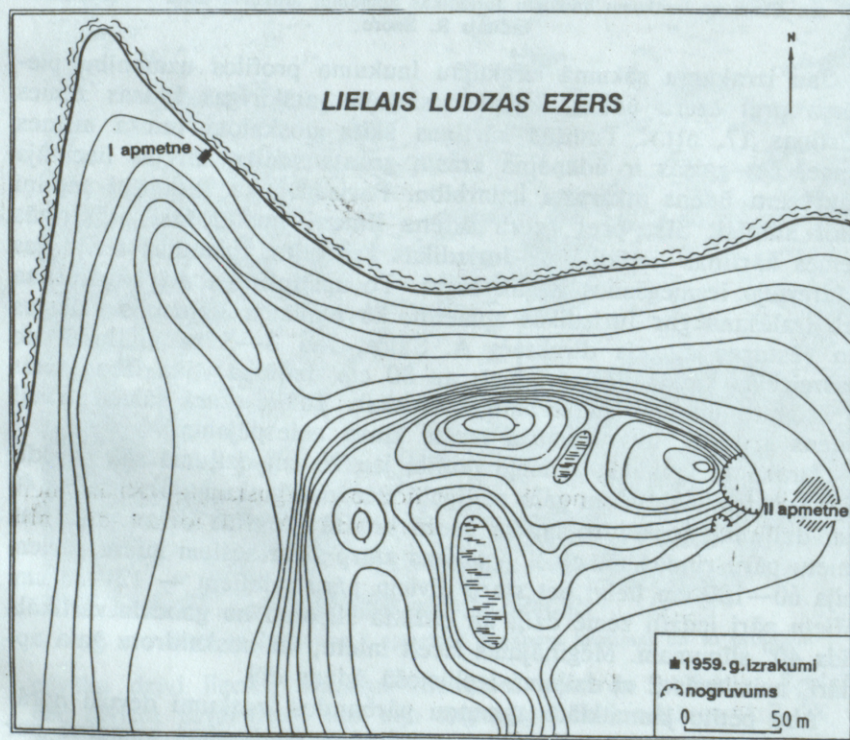

3. att. Budjankas apmetnes izrakumu laukuma A austrumu profils: 1 — tumša

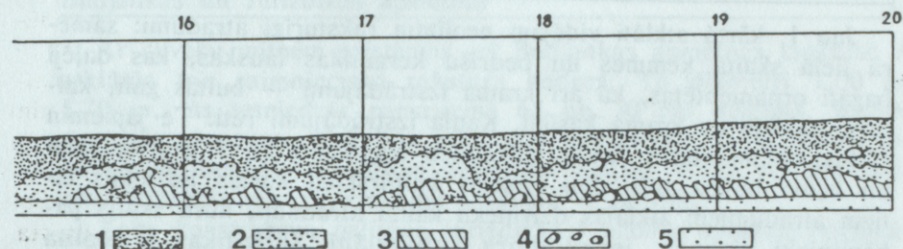
Apmetnei ir šāda stratigrāfija:

- velēna 0,00—0,10 m;
- tumšais mītņu slānis ar nevienādu pamatu 0,10—0,35 m;
- jauktais mītņu slānis 0,35—0,50 m. Pamatzemē veido smilšaina grants un māls (3. att.).

Pirmā kultūrslāņa kārtā aršanas laikā vēl traucēta. Otrajā kārtā brūngani dzeltenā zemē atklājas vidēja lieluma akmeņi. Trešajai kārtai raksturīga bālgani dzeltena nokrāsa, kurā lielākā skaitā parā-

4. att. Jurizdikas I un II apmetnes topogrāfiskais plāns

zeme, 2 — jaukta zeme, 3 — gaiša smiltis, 4 — akmeņi un 5 — pamatzeme

dijās dzīvnieku kauli. Pamatzemē konstatētas divas bedres ar 1 m un 1,20 m lielu diametru, kas iesniedzas 65 un 70 cm dziļumā. Vēl trešās bedres aprīses iezīmējas A laukuma ziemeļu profilā. Bedru saturā bija vienīgi daži dzīvnieku kauli.

Jau ar 1. kultūrslāņa kārtas atsegšanu lielā skaitā sāka atsegties ķemmes un bedrišu keramikas māla trauku lauskas, starp kurām daudz ornamentētu paraugu. Šo atradumu seklums acimredzot izskaidrojams ar noarumiem no augšas uz leju, tīrumu apstrādājot nesenā pagātnē. No citiem atradumiem dominēja krama izstrādājumi — bultu gali un kasikļi. Liels daudzums krama skaidu un atšķilu liecināja par krama apstrādi apmetnē. Ievēribas cienīgs atradums ir 0,28 m dziļumā atklātais dobais kalts, kas, pēc mineraloga J. Bites atzinuma, darināts no importēta māla slānekļa, rūpīgi veidota kaula karote u.c.

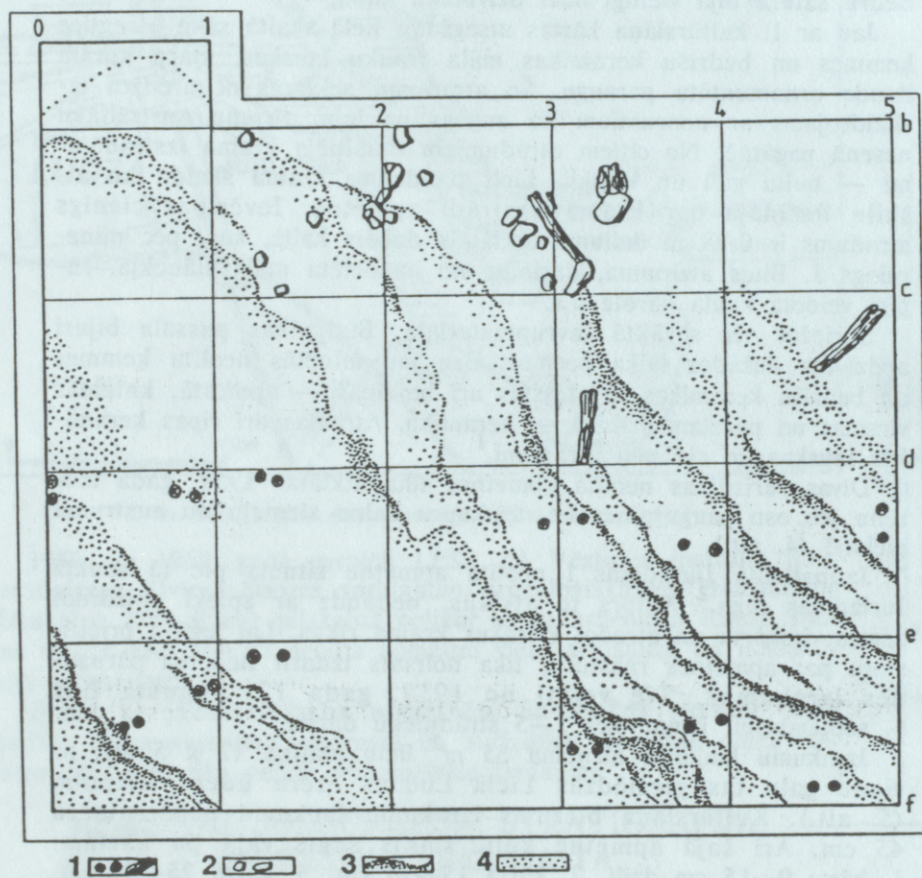
Spriežot pēc savāktā savrupmateriāla, Budjankas pussala bijusi apdzīvota dažādos laika posmos. Bez jau minētās neolīta ķemmes un bedrišu keramikas tē atrastas arī bezripas — apmestā, kniebtās virsmas un paretam švikātā — keramika. Atrastas arī ripas keramikas lauskas un citi vēli atradumi.¹

Divas Jurizdikas neolīta apmetnes tika atklātas 1959. gadā morēnu jeb osu pauguraines t.s. trīskupru kalna ziemeļu un austrumu piekāvē (4. att.).

Jaunatklātā Jurizdikas I neolīta apmetne situēta pie tā sauktā Jurizdikas raga.² Autors to atklājis, nedaudz ar spieķi pārdinot zemes virskārtu un atrodot vairākus krama rīkus. Lai iegūtu priekšstatu par apmetnes raksturu, tika nolemts izdarīt nelielus pārbaužu izrakumus. Tie veikti no 1959. gada 12. augusta līdz 1. septembrim, izmantojot 2—5 strādnieku darbu.

Izrakumu laukums aizņēma 35 m² lielu platību (7 x 5 m), ar vienu galu tas pieslēdzās Lielā Ludzas ezera ūdens līmenim (5. att.). Kultūrslāņa biezums izrakumu laukumā nepārsniedza 45 cm. Arī šajā apmetnē kultūrslānis segts vaļā pa kārtām: 1. kārtā 0—15 cm dziļi, 2. kārtā 15—25 cm, 3. kārtā 25—35 cm, 4. kārtā 35—45 cm dziļi (6. att.).

Jau 1. kārtā atklāti vidējam neolītam raksturīgi atradumi: samērā lielā skaitā ķemmes un bedrīšu keramikas lauskas, kas daļēji bagāti ornamentētas, kā arī krama izstrādājumi — bultas gali, kalniņš, nuklejs un krama kasīkli. Kaula izstrādājumi reti. Te jāpiemin kādas ornamentētas kaula plāksnītes fragmenti ar 3 caurumiņiem un kaula bultas gals. Jau virsējās kultūrslāņa kārtās līdztekus citiem atradumiem atklājās dzīvnieku kaulu atradumi, kuru skaits pakāpeniski pieauga, iedziļinoties kultūrslānī. Jurizdikas I neolīta apmetnes īpatnība ir arī čiekuru un riekstu atradumi, kas liecina par kādreiz tuvumā augušo mežu. Tie parādījās, sākot ar 2. kultūrslāņa kārtu 30 cm dziļumā, un to atradumi turpinājās līdz pat kultūrslāņa pamatam, mijoties ar koku mizām, ogļītēm, krama šķembām.

5. att. Jurizdikas I apmetnes izrakumu laukuma plāns: 1 — stabu vietas, 2 — akmeņi, 3 — tumša zeme, 4 — smilts saskalojumi

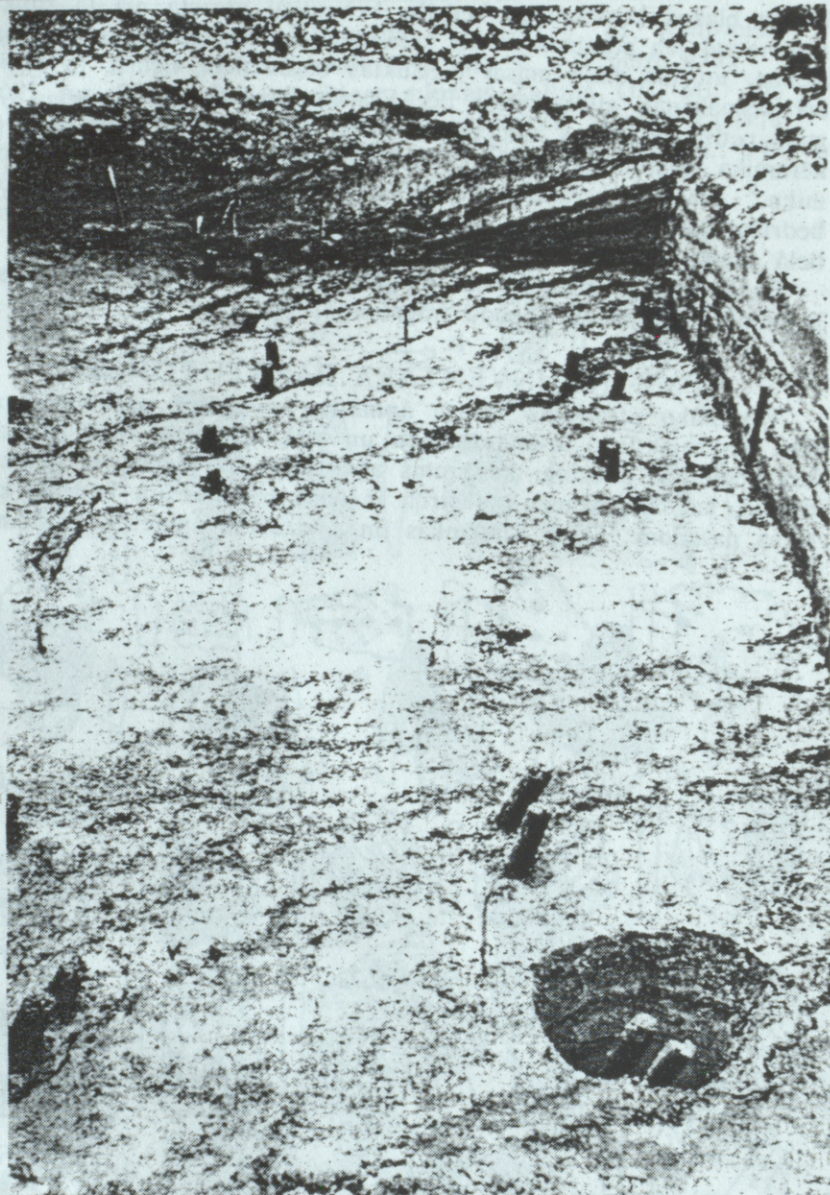

6. att. Skats uz izrakumu laukumu Jurizdikas apmetnē; laukuma malā — izrakumu vadītājs R. Šnore

Jau izrakumu sākumā izrakumu laukuma profilos uzmanību pievērta pret ezera ūdens līmeni noslīdošas atšķirīgas krāsas zemes kārtiņas (7. att.). Tumšās kārtiņas šķita noskalota tumša mītnes zeme, bet gaišās ir ūdeņaina krasta grants smilts, un tas liecināja par ezera ūdens atkārtotu iedarbību. Pavisam tika saskaitīti septiņi šādi slāņi. Šis, pret ezera ūdens līmeni noslīdošās, atšķirīgās zemes kārtiņas norādīja uz Jurizdikas I neolīta apmetnes teritorijas kādreizējo iesniegšanos dziļāk ezerā. To apstiprināja arī bagarēšana jeb tralēšana gar Jurizdikas apmetni, ko realizēja Ventspils mākslas un vēstures muzeja direktors A. Šulcs. Jau 3—5 m attālumā no pašreizējās krasta līnijas ūdenī, ap 80 cm dziļumā, tika izbagarētas 3 ķemmes un bedrīšu keramikas lauskas. Tālāk ezerā sākās straujš ūdens kritums, un turpmākā izpēte kļuva neiespējama.

Izrakumu laukuma ziemeļu profilā jau 20 cm dziļumā sāk parādīties priedes koka mietu galu augšgali. Pēc visa laukuma atsegšanas 40 cm dziļumā noskaidrojās, ka ezera krastā iedzītas divas paralēlas mietu pāru rindas (7. att.). Attālums starp šiem sešiem mietu pāriem bija 60—100 cm liels, bet starp diviem pāru mietiem — 12—23 cm. Mietu pāri iedzīti zemē dziļi un dažādā slīpumā no gandrīz vertikāla līdz 40° slīpumam. Mēģinājums izcelt mietu, lai noskaidrotu gala apdari, neizdevās 2 m dziļumā ieklūstošā ūdens dēļ.

Abu pēlīto jaunatklāto apmetņu pārbaudes izrakumi devuši norādījumus par apmetņu apdzīvotāju celtnēm. Budjankas apmetnē par

7. att. Skats uz Jurizdikas I apmetnes izrakumu laukumu un to profiliem

cilvēku dzīvi liecina akmeņu virszemes pavardu paliekas. Spriežot pēc diviem pavardiem, kas bija saglabājušies kvadrātos A:B IX un B:C XIII, to diametrs bijis viens metrs. Akmeņu starpā atrasti uz turam lietoto dzīvnieku kauli.

Ar cilvēku mītnēm saistāmas arī Budjankas apmetnes laukumā A atklātās trīs saimnieciska rakstura bedres. To diametri 1,00 un 1,20 m, tās iesniedzās pamatzemē 65 un 70 cm dziļumā. Bedrēs neatrada akmeņus, kādi bija raksturīgi iepriekšējai — 3. kultūrslāņa kārtai, bet gan atsevišķus dzīvnieku kaulus. Viena no šīm bedrēm iezīmējās vienīgi izrakumu laukuma A profilā.

Koka konstrukciju paliekas Jurizdikas I neolīta apmetnē saglabājušās labāk. Te pirmām kārtām minami divās rindās izkārtoti koka mietu pāri. Šāda veida konstrukcijai atbilstoša paralēle rodama Franča Zagorska plašāk pētītajā Kreiču neolīta apmetnē Lielā Ludzas ezera dienvidaustrumu krastā. Abām apmetnēm raksturīgi pamatzemē iedzīti koka mietu pāri. Kreičos tie veido vienu, bet Jurizdikā — divas rindas.³ Salīdzinot Kreiču koka konstrukciju ar Malta Leimanišķu apmetnē līdzīgu konstrukciju,⁴ to var izskaidrot kā koka stāvbūves vienas sienas paliekas. Vai Jurizdikas apmetnes divkārtšā pāru mietu rinda arī būtu līdzīgi tulkojama, grūti pateikt. Iespējams, ka Jurizdikas koka mietu rindas varētu skaidrot kā apmetnes iezogojumu vai arī zvejas tača paliekas. Atsevišķu, horizontāli guļošu koku paliekas (celtniecības detaļas) bija atrastas vienīgi augšpus šiem mietiem sauszemes virzienā.

8. att. Ķemmes un bedrīšu keramikas (1, 2, 4, 5, 7—10, 12—14, 16) un Piestiņas tipa keramikas fragmenti (3, 6, 11, 15) no Budjankas apmetnes

APMETŅU KERAMIKAS RAKSTUROJUMS

Abās pētītās neolīta apmetnēs — Budjankā un Jurizdikā — augšējās kultūrslāņa kārtās raksturīgi māla trauki ar ķemmes un bedrīšu ornamentu. Kā Budjankā, tā Jurizdikā īpaši kultūrslāņa virsējā kārtā A atklājās lielas, bagātīgi ornamentētas ķemmes un bedrīšu keramikas paraugi.

Šo trauku māla masai raksturīgs zvīrgzdu piejaukums, ornaments veido dažādas ķemmes iespaidumu un bedrīšu kombinācijas un variācijas. Ķemmes un bedrīšu keramikai vienmēr rūpīgi izveidotas trauku augšmalīņas. Tās gludi noplacinātas un noslīpinātas uz iekšu.

Ķemmes un bedrīšu keramika Budjankas apmetnē klasificējama divās grupās. Vienu no tām pārstāv podi ar augšmalas sabiezinājumu un noslīpinājumu uz iekšpusi (8. att.: 1, 4, 8, 9), bet otrai pieder podi ar pirkstu iespaidumiem uz augšmalas (8. att.: 2, 10).

Podu fragmenti rotāti ar šai keramikai raksturīgajām zonālajām ornamenta joslām, kas sastāv no ieslīpi novietotas ķemmes iespaidumu horizontālām rindām, kuras ik pēc zināma intervāla mijas ar dziļi iespiestu bedrīšu rindām (8. att.: 12, 16). Sastopami arī citi ornamenta motīvi, kā, piemēram, no horizontāliem ķemmes iespaidumiem veidota diagonāla rinda (8. att.: 10) vai arī traukam apkārt ejoša horizontāla ķemmes iespaidumu līnija, pret kuru savukārt izvietoti vertikāli isās ķemmes nospiedumi (8. att.: 14).

Citus ornamenta elementus pārstāv divdaļīga spiedoga rotājums, kas izkārtots pa diagonāli trīs paralēli ejošu rindu veidā uz trauka virsmas (8. att.: 1).

Arī Jurizdikas I apmetnē savāktā ķemmes un bedrīšu keramika klasificējama līdzīgi. Tikai šajā kompleksā ietilpst arī citi ornamenta elementi: dubultās ķemmes iespaidumi (9. att.: 11), gludā spiedoga veidotās rindas (9. att.: 21) un lokveida iespaidumi (9. att.: 17). Apaļās bedrītes nomaina arī ovālas un rombveida (9. att.: 6, 15, 23).

Ornamenta motīvu vidū ir arī no ķemmes spiedoga veidoti nenošlēgti rombi, kā arī trīsstūri, sastopams vienlaidus ķemmes iespaidumu veidotās četras horizontālās līnijas.

Šie fragmenti pieder lielzmēra podiem (diametram sasniedzot 40 cm) ar apaļu dibenu. Šie ir tipiski ķemmes un bedrīšu keramikas ornamentācijas stila motīvi. Šādu podu parasti rotāja no augšas uz leju līdz dibenam, izmantojot vienkāršu un sarežģītāku motīvu kombināciju. Starp ieslīpi iespiesto ķemmes nospiedumu horizontālām rindām un tās pavadošajām bedrīšu rindām tika izvietotas nenošlēgtu rombu figūras vai arī taisnās, horizontāli iespiestās un traukam apkārt ejošās vienlaidus ķemmes līnijas, tādējādi it kā atdzīvinot šo monotono ķemmes un bedrīšu keramikas ornamentācijas kompozīciju.

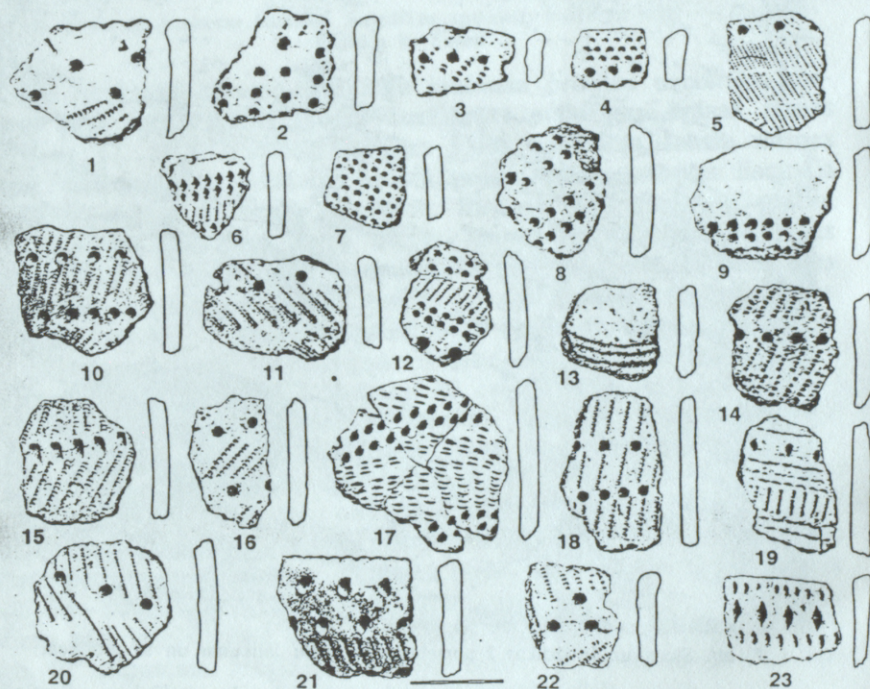
Jurizdikas apmetnē ķemmes un bedrīšu keramika raksturīga visam kultūrslānim, bet Budjankas apmetnē dziļākās kultūrslāņa

kārtās blakus ķemmes un bedrīšu keramikai atrasta arī tā sauktā deģenerētā jeb porainās masas keramika. Šai keramikai ir plānākas sienas, un tās māla masai piejauktas organiskas vielas, to skaitā arī sasmalcināti gliemežvāki. Pēc Franča Zagorska 1963. un 1964. gadā pētītās Piestiņas apmetnes Lubāna ezera ieplakā, kur šī veida keramika izdalīta pirmoreiz, tā tiek dēvēta par Piestiņas tipa keramiku.⁵ Arī šajā keramikā nereti izmantoti ķemmes iespaidumi un bedrīšu motīvi. Budjankas apmetnē šīs keramikas paraugi iegūti nelielā skaitā.

Budjankas apmetnē savākti pavisam 5514 fragmenti, Jurizdikas I apmetnē — 1357 māla podu fragmenti.

APMETŅU INVENTĀRA RAKSTUROJUMS

Vislielāko atradumu skaitu apmetņu inventārā pārstāv krama rīki. Ievērojot lielo krama šķembu un atšķilu skaitu, īpaši Budjankas apmetnē, jāsecina, ka krams apstrādāts uz vietas. Ir izteiktas domas, ka šāda krama industrija ir tieša ķemmes un bedrīšu kultūras pavadone. Starp Budjankas un Jurizdikas apmetņu izrakumos

9. att. Ķemmes un bedrīšu keramikas fragmenti no Jurizdikas I apmetnes

atrastajiem krama rīkiem ir lapveida (10. att.: 5, 6), rombveida (10. att.: 2, 3), kā arī trīstūrveida (10. att.: 4, 11) bultu gali.

No specializētiem krama rīkiem minams kaltniņš (10. att.: 9), urbji (10. att.: 8, 10). Skaita ziņā visvairāk atrasts kasīkļu (10. att.: 12, 18–20)). Ir arī krama nažu fragmenti (10. att.: 14) un krama plākšņveida atšķīlas (10. att.: 16, 17).

10. att. Krama rīki no Budjankas (1–7, 10, 12–21) un Jurizdikas I apmetnes (8, 11)

Kaula rīku vidū ir bikoniskais bultas gals (fragmentārs), bultas gals ar nolauztu iedzītni, rīki ar simetriski vai asimetriski veidotiem darba galiem, lai izpildītu kalta vai arī kādas citas funkcijas (11. att.: 3, 5, 6–8, 10–12). Makšķerāķu vidū ir eksemplāri ar liektu loku, taisnu tā pamatni un pogveida pāresnījumu tā galā (11. att.: 4). Ievēribas cienīgs ir kaula karotes atradums (11. att.: 13).

Te būtu minami Budjankas apmetnes izrakumos atrastie divi slānekļa riņķu fragmenti (12. att.: 2, 3), kas, domājams, uzskatāmi par rotaslietām. Tie sastopami Latvijas austrumdaļas akmens laik-

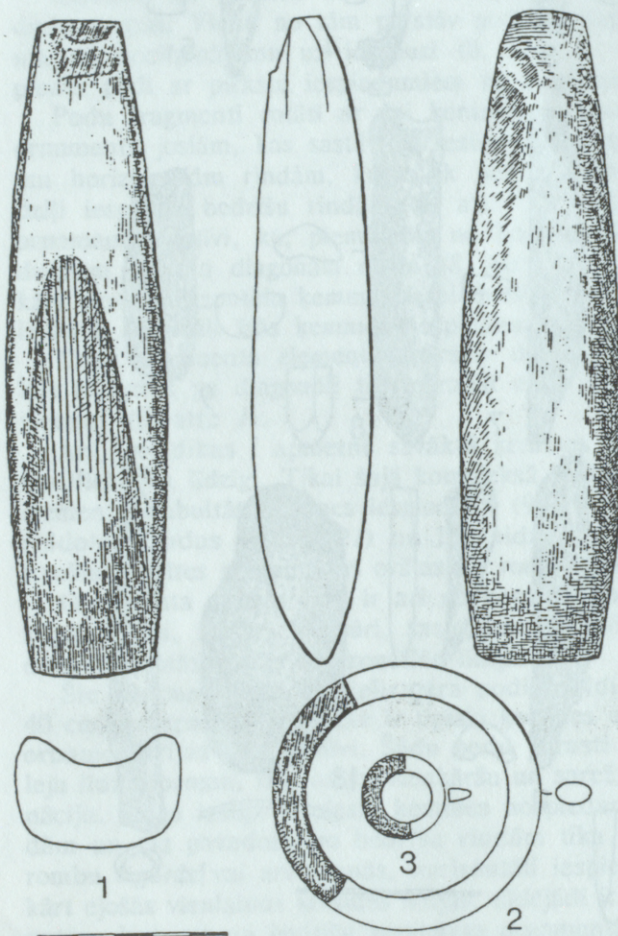

11. att. Kaula rīki no Budjankas (1–13) un Jurizdikas I apmetnes (14)

meta apmetnēs un maiņas ceļā ievesti no to galvenā izplatības rajona — Somijas vai Karēlijas.

Viens no reti sastopamiem atradumiem Budjankas apmetnē ir dobais slānekļa kalts (12. att.: 1), kuru kā ievestu māla slānekļa kalta vai tā izejmateriālu noteicis mineralogs J. Bite. Atrasti arī vairāki šādu dobo kalta fragmenti, kas liecina par apmetnē izvērtiem kokapstrādes darbiem.

Abās pētītajās apmetnēs pilnīgi trūkst dzintara rotu un dzintara apstrādes pēdu. Par mākslas tendencēm liecina savrup atrasta no meža cūkas ilkņa darināta putna figūriņa un vairāki Budjankas apmetnē atrastie dzīvnieku māla figūriņu fragmenti. Interesants atradums ir arī cilindriska kaula svilpīte (11. att.: 14).

12. att. Dobais slānekļa kalts (1) un slānekļa riņķi (2, 3) no Budjankas apmetnes

APMETŅU HRONOLOĢIJA UN KULTŪRPIEDERĪBA

Budjankas un Jurizdikas I apmetnes Lielā Ludzas ezera piekrastē ir vidējā neolīta pieminekļi ar tiem tipiskām rīku sērijām un keramikas grupām.

Apmetnes relatīvā hronoloģija var būt izstrādāta, izmantojot kā krama rīku tipu, tā arī keramikas raksturu.

Krama bultu gali, kuru forma ir lapveida (10. att.: 5, 6) vai arī rombveida (10. att.: 2, 3), ir vidējam neolītam piederoši (Budjanka).

Krama šķilu gala kasīkļi, kā arī krama plāksnītes ar trīsstūrveida griezumumu, blokveida gala kasīkļi arī sastopami šī perioda apmetnēs (Budjanka; 10. att.: 16, 17, 19, 20).

Šīs rīku sērijas ir pārstāvētas labi datētos Lubāna ezera ieplakas apmetņu kompleksos (Kvāpāni II, Suļka un Zvidze).⁶

Savukārt krama bultu gali, kuru forma ir tuva trīsstūrim, to skaitā eksemplāri ar apakšmalas ieliekumu (Budjanka), tiek attiecināti uz vēlā neolītu, konkrēti, auklas keramikas kultūras eksistences laiku (10. att.: 11).

Krama kaltiņš ar smailu pietu (Jurizdika; 10. att.: 9) arī ir vēlā neolīta rīks un saistāms ar auklas keramikas kultūru (AKK). Turklāt raga priekšmeta fragmenti ar iegriezta ornamentu (Jurizdika) var būt roku delnu aizsargplāksnītes, kas tāpat ir AKK atribūts. Šīs roku delnu aizsargplāksnes, kas tika izmantotas, šaujot ar loku, ir atrastas Zvejnieku kapulauka 186. kapā, kuru uzskata par piederošu AKK (Zagorskis 1987).⁷

Šīs pēdējās iezīmes liecina par iespējamu apmetņu apdzīvotību arī vēlajā neolītā.

Jautājumā par ķemmes un bedrišu keramiku Budjankas un Jurizdikas I apmetnēs ir jāsecina, ka tā pieder tās ģeometriskajam ornamentēšanas stilam (II stils pēc somu arheologa A. Eirepē (*Äyräpää*) koncepcijas), kura radioaktīvais vecums, ņemot vērā Lubāna ezera ieplakas pēdējos un Zvejnieku kapulauka pirmos radioaktīvā oglekļa datējumus, ir attiecināms uz laika posmu, kas atbilst 4. g.t. pr. Kr. otrajai pusei vai beigām.⁸ Jurizdikā ir pārstāvēts sevišķi tīrs šīs keramikas komplekss, kas varbūt pat liecina par tā relatīvi agrāku vecumu.

Otrā tipa keramika, kas atrasta Budjankā, ir lokālai kultūrai piederoša. Tās areāls acīmredzot plešas kā uz rietumiem, tā uz ziemeļaustrumiem no Lielā Ludzas ezera baseina.

APMETŅU APDZĪVOTĀJU SAIMNIECISKAIS DZĪVESVEIDS

Lielā Ludzas ezera piekrastes apdzīvotāji vidējā neolītā ir piekropuši savācējsaimniecības veidu, respektīvi, bijuši mednieki — savācēji. Par to liecina abās apmetnēs iegūtais un akadēmiķa K. Pāve-

res noteiktais dzīvnieku kaulu materiāls (1.—3. tab.).⁹ Apmetnes atšķiras pēc nometīto dzīvnieku skaita. Budjankas apmetnē visvairāk medītais dzīvnieks ir bijusi meža cūka, bet Jurizdikas apmetnē meža cūka un alnis ir medīts vienādā daudzumā (sk. tabulās norādīto indivīdu minimālo skaitu apmetnēs). Turklāt staltbriežu medījumi vairāk raksturīgi Jurizdikas I apmetnei nekā Budjankai. Bebra medījumi lielākā skaitā konstatēti Budjankas apmetnē. Medīta arī stirna, taurs un brūnais lācis. No kažokādu dzīvniekiem vēl minama meža cauna, parastā lapsa, āpsis, ūdrs, Eiropas ūdele, meža sesks, kā arī zaķis.

1. tabula

DZĪVNIĒKU KAULI BUDJANKAS APMETNĒ,
1956. GADA DATI*

Nr.	Suga (grupa)	Kaulu kopējais daudzums	
		skaits	%
1.	Meža cūka (<i>Sus scrofa</i> L.)	510	45,2
2.	Alnis (<i>Alces alces</i> L.)	231	20,5
3.	Taurs (<i>Bos primigenius</i> Boj.)	192	16,1
4.	Upes bebrs (<i>Castor fiber</i> L.)	83	7,3
5.	Stirna (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	33	2,9
6.	Ūdrs (<i>Lutra lutra</i> L.)	21	1,9
7.	Brūnais lācis (<i>Ursus arctos</i> L.)	16	1,4
8.	Meža cauna (<i>Martes martes</i> L.)	14	1,2
9.	Staltbriedis (<i>Cervus elaphus</i> L.)	9	0,8
10.	Ūdens strupaste (<i>Neos fodiens</i>)	6	0,5
11.	Baltais zaķis (<i>Lepus timidus</i> L.)	2	0,2
12.	Eiropas ūdele (<i>Lutreola lutreola</i>)	2	0,2
13.	Āpsis (<i>Meles meles</i> L.)	2	0,2
14.	Vilks (<i>Canis lupus</i> L.)	2	0,2
15.	Suns (<i>Canis familiaris</i> L.)	2	0,2
16.	Meža sesks (<i>Putorius</i>)	2	0,2
17.	Parastā lapsa (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	2	0,2
18.	Ezis (<i>Erinaceus europaeus</i>)	1	0,09
19.	Meža kaķis (<i>Felis silvestris</i> Schreb.)	1	0,09
Kopā		1252	100

* Noteicis K. Pāvere 1956. gadā.

2. tabula

DZĪVNIĒKU KAULI BUDJANKAS APMETNĒ,
1960. GADA DATI*

Nr.	Suga (grupa)	Kaulu kopējais daudzums		Indivīdu minimālais skaits
		skaits	%	
1.	Meža cūka (<i>Sus scrofa</i> L.)	24	33,3	4
2.	Alnis (<i>Alces alces</i> L.)	19	26,4	3
3.	Taurs (<i>Bos primigenius</i> Boj.)	14	19,4	3
4.	Upes bebrs (<i>Castor fiber</i> L.)	5	6,9	2
5.	Brūnais lācis (<i>Ursus arctos</i> L.)	3	4,2	2
6.	Staltbriedis (<i>Cervus elaphus</i> L.)	2	2,8	1
7.	Suns (<i>Canis familiaris</i> L.)	2	2,8	1
8.	Meža cauna (<i>Martes martes</i> L.)	1	1,4	1
9.	Vilks (<i>Canis lupus</i> L.)	1	1,4	1
10.	Citi	1	1,4	1
Kopā		72	100	19

* Noteicis K. Pāvere 1960. gadā.

Vienīgais mājdzīvnieks ir bijis suns, kura klātbūtne novērota abās apmetnēs. Apmetnēs nav atrasti zirgu kauli.

Par savākšanu kā vienu no Lielā Ludzas ezera piekrastes apdzīvotāju iztikas avotiem liecina riekstu čaumalu atradumi Jurizdikas I apmetnē. Par to, ka šī ekonomikas nozare bija visai ienesīga, liecina pētījumi Lubāna ezera ieplakas apmetnēs.¹⁰

Uz zvejniecības lomu ezera piekrastes vidējā neolīta apdzīvotāju ekonomikā norāda kaula makšķerāķu atradumi (11. att.: 4). Nav jāšaubās, ka šai zvejai ir bijuši izmantoti murdi, zvejas tači un tīkli, jo neolīta makšķerāķu atradumi lielā skaitā ir zināmi visā ezera piekrastē.

Zivju kaulu atradumu (104 vien.) sugas Budjankas apkārtnē, ņemot vērā to lielo sadrumstalotību, nav noteiktas. Taču mūsdienu ihtiofauna Lielajā Ludzas ezerā joprojām liecina par šī ezera zivju lieliem resursiem.

Trūkst liecību par vēlā neolīta apdzīvotāju saimnieciskās dzīves režīmu, jo tie ir, iespējams, uzturējušies apmetnēs neilgu laiku, atstājot aiz sevis tikai dažus visai drošus pierādījumus par savu klātbūtni (krama trīsstūrveida bultu gals, krama kalts, roku delnu aizsargplāksnītes fragmenti).

DZĪVĒKĀU KAULI JURIZDIKAS I APMETNĒ*

Nr.	Suga (grupa)	Kaulu kopējais daudzums		Individu minimālais skaits
		skaits	%	
1.	Alnis (<i>Alces alces</i> L.)	205	60,4	16
2.	Meža cūka (<i>Sus scrofa</i> L.)	82	24,2	16
3.	Staltbriedis (<i>Cervus elaphus</i> L.)	29	8,5	7
4.	Tauris (<i>Bos primigenius</i> Boj.)	7	2,1	3
5.	Stirna (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	5	1,5	2
6.	Brūnais lācis (<i>Ursus arctos</i> L.)	3	0,9	3
7.	Upes bebrs (<i>Castor fiber</i> L.) ¹	2	0,6	1
8.	Baltais zaķis (<i>Lepus timidus</i> L.)	2	0,6	1
9.	Cauna (<i>Martes martes</i> L.)	1	0,3	1
10.	Parastā lapsa (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	1	0,3	1
11.	Ūdrs (<i>Lutra lutra</i> L.)	1	0,3	1
12.	Suns (<i>Canis familiaris</i> L.)	1	0,3	1
Kopā		339	100	53

* Noteicis K.Pāvere 1960. gadā.

* * *

Lielais Ludzas ezers ir otrs lielākais neolīta apdzīvotības reģions Latvijas austrumdaļā. Budjankas un Jurizdikas I apmetnes sniedz ieskatu vidējā neolīta apdzīvotības raksturā, saimnieciskajā režīmā un apdzīvotāju kultūrpiederībā. Šīs apmetnes kopā ar 5 vēl neizpētītām, Raula Šnores atklātām apmetnēm (Kaļvi, Ustje, Kubulova, Baltais rags un Ūdri), kā arī ar Franča Zagorska 50. gados pētīto Kreiču apmetni un kapulauku¹¹ veido fundamentālu neolīta pieminekļu grupu, kura izmantojama šī reģiona aizvēstures pētniecībā. Tieši tāpēc ir jāatjauno Lielā Ludzas ezera piekrastes neolīta apmetņu izrakumi. Tas nav grūti izdarāms, jo apmetnes ir iezīmētas Raula Šnores sastādītajā kartē, un tās nav speciāli jāmeklē.

Ir jānodrošina šo apmetņu izrakumu finansējums, neatstājot to uz vēlāku laiku. Vēl jo vairāk — Budjankas apmetnē atrastie 3 cilvēka kauli (noteicis akadēmiķis K. Pāvere) liecina par iespēju atklāt arī vienai vai otrai, respektīvi, vidējā vai vēlā neolīta kultūrai piederušus apbedījumus, kas var sevišķi ieinteresēt antropologus.

Ilze Loze

PIEZĪMES

- ¹ Latvijas vēstures institūta Arheoloģijas nodaļas arhivs (turpmāk AA), nr. 34.
- ² AA, 50.
- ³ Zagorskis F. Kreiču neolīta apmetne // Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas Vēstis. — 1963. — Nr. 4. — 24. lpp.
- ⁴ Vankina L. Arheoloģiskie izrakumi vēlā neolīta apmetnē Maltas upes krastā pie Leimanišķiem // Referātu tēzes zinātniskās atskaites sesijai par 1961. gada arheoloģiskām un etnogrāfiskām ekspedīcijām. — R., 1962. — 11.—13. lpp.
- ⁵ Zagorskis F. Jauni materiāli par neolītu Latvijas austrumu daļā // Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas Vēstis. — 1965. — Nr. 6. — 35.—50. lpp.
- ⁶ Лоце И. А. Поселения каменного века Лубанской низины. Мезолит, ранний и средний неолит. — Рига, 1988. — С. 101—112.
- ⁷ Zagorskis F. Zvejnieku akmens laikmeta kapulauks. — R., 1987. — 43., 78. lpp.
- ⁸ Liiva S., Loze I. Mesolithic and Neolithic Habitation of the Eastern Baltic // Radiocarbon. — Vol. 35, N 3. — P. 504, 505; Zagorska I. Jauni dati par Zvejnieku akmens laikmeta kapulauka hronoloģiju // Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. — 1994. — Nr. 4. — 9.—27. lpp.; Loze I. Lubāna ezera ieplakas akmens laikmeta apmetnes un to apdzīvotāju iztikas ekonomika // Latvijas Vēstures Institūta Žurnāls. — 1995. — Nr. 2. — 2. tab., 17. lpp.
- ⁹ Паавер К. Формирование териофауны и изменчивость млекопитающих Прибалтики в голоцене. — Тарту, 1965. — С. 38, 39, 52, 62, 80, 84, 94, 115, 140, 158, 195, 220, 236, 252, 315.
- ¹⁰ Loze I. Lubāna ezera ieplakas akmens laikmeta apmetnes un to apdzīvotāju iztikas ekonomika. — 23. lpp.
- ¹¹ Zagorskis F. Kreiču neolīta apmetne // Latvijas PSR Zinātņu Akadēmijas Vēstis. — 1963. — Nr. 4. — 23.—35. lpp.; Zagorskis F. Kreiču neolīta kapulauks // Arheoloģija un etnogrāfija. — R., 1961. — 3. laid. — 3.—18. lpp.

MKPZPP arhīvs

Inv. Nr. p

132895

Ludzas raj. Zvirgzdenes pag.	Budjankas apmetne	Latvijas PSR arheoloģija. - R., 1974. - 326. lpp.
---------------------------------	-------------------	--

Budjanka *apm* — Ludzas r. Ciblas cp. Izr.: R. Šnore 1956,
1959, VI. Lit.: Загорские 1967. А.

Загорские 1967 — Ф. А. Загорские. Ранний и развитый
неолит в восточной части Латвии. Автореф. канд. дисс.
Р., 1967.